

Rødt lys for grønnsaker

Mattilsynet frykter at e.coli og salmonella havner på norske middagsbord som følge av manglende kontroll og rutiner hos norske grønnsakimportører. Manglende rutineoppfølging må få konsekvenser.

Bakgrunnen for bekymringen er tilsyn hos 30 norske frukt- og grønnsakimportører som Mattilsynet gjennomførte i fjor. Mattilsynet fant smittestoffer i én av fire varepartier. 9 prosent av prøvene hadde så store mengder helseskadelige bakterier at grønnsakene ble trukket fra markedet.

De kontrollerte virksomhetene står for 80 prosent av importerte grønnsaker. De store importørene utmerker seg heldigvis med «adskillig bedre standard

på systemer og rutiner» enn de små, ifølge tilsynsdirektør Kristina Landsverk i Mattilsynet. Hun betegner ellers funnene som alvorlige. Særlig er hun skuffet over at 70 prosent av de undersøkte virksomhetene aldri tar prøver av produktene de tar inn for å forsikre seg om at de ikke inneholder smitte.

Det er betryggende og bra at Mattilsynet følger opp et problemområde som importerte grønnsaker har vært. Spørsmålet er om pålegg og inspeksjoner er nok for å stoppe importbedriftene med særlig lurvete praksis.

Mattilsynet har i flere omganger hatt omfattende inspeksjoner av serveringsbransjen. I Midt-Norge har man i en årrekke testet en ordning hvor restauranter får ansikt med smil eller surt ansikt, avhengig av rapporten Mattilsynet gir etter inspeksjon.

Oppsummert

Smitte

1 Mattilsynet fant smittestoffer i én av fire importgrønnsakpartier under inspeksjoner i fjor.

Rutinesvikt

2 Særlig de små grønnsakimportørene mangler rutiner for å sørge for at varene ikke inneholder sykdomsframkallende stoffer.

Konsekvenser

3 Funnene må følges opp videre. Bransjen må skjerpe egne rutiner.

Slik får forbrukerne anledning til å velge bort risikoservertingssteder.

Tilsvarende ordninger bør være mulig å innføre også innenfor importleddet. Svake rutiner og manglende overholdelse av plikter og regler, må få konsekvenser. I dag følges regelbrytere opp med nye inspeksjoner, og eventuelt tvangsmulkt og virksomhetskarantene. En kunne i tillegg tenke seg at bedrifter som begår gjentakende og særlig grove overtramp av regelverket ble listeført, slik at innkjøpere av grønnsaker kunne styre unna.

Funnene av smittestoff i importgrønnsaker viser igjen viktigheten av å ha et velfungerende mattilsyn. Mattilsynet trenger mer, ikke mindre ressurser, for å sikre trygg mat på norske kjøkkenbord.

SAGT

av andre

FOTO: SIRI JUELL RASMUSSEN

Presse: Støttereget endres.

Pressestøtte

* «Det ligger i regjeringens program at pressestøtten skal kuttes over tid. Problemet er at kutter de noe særlig i støtten vil den endre karakter til gravferdsstøtte. Samtidig kan ikke støtten fortsette i dagens form. Den er basert på en papirplattform som hvert år krymper med fire-fem prosent i året.»

Andreas Wiese, kulturkommentator i Dagbladet, om pressestøtten.

Pressestøtte II

* Vi skal alle dø en gang, og det skal papiravisene også. Men det er nok lenger til enn mange tror. For aviser dør ikke, de krymper. Opplaget krymper, størrelsen på redaksjonene vil krympe med det. Så vil avisene bli tynnere, antall utgivelsesdager vil kuttes. Prosessen tar tid. Mediene flytter gradvis over til nett, men nettinntekter krever nettutgifter. Samtidig vil annonsørene etter spørre mer underholdning på nettplattformene. Når lokalavisene svekkes, svekkes lokalsamfunnet og lokaldemokratiet. Svekkelse av avisene, fragmenteres vår offentlighet. Alt dette vet politikerne. De vet bare ikke hva de skal gjøre med det. I mediopolitikken prøver regjeringen å tenke mindre, når de burde tenke stort.

Andreas Wiese videre.

Papirlykke

* «Hva tenker de på der inne? Tar du fra oss avisstøtten, tar du fra oss livslykken med det samme! Da må du ut med enda noen helsemilliarder til oss stakkars kulturfattige gamlinger. Skal vi lage et heidundranes eldreopprør igjen, dere?»

Bodil Skjånes Dugstad, Trondheim, i et innlegg til forsvar for papiravisen og pressestøtten, i Klassekampen.

Nationen arbeider etter Vær varsom-plakatens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig avisomtale bes ta kontakt med redaksjonen. Pressens Faglige Utvalg (PFU) er et klageorgan som behandler klager mot pressen i presseetiske spørsmål. PFU holder til i Oslo, tlf. 22 40 50 40. Epost: pfu@presse.no

Historie i ruiner

DAGENS GJEST

Nok en gang er det lokalpolitikere som trekker i nødbremsen når kulturminneforvaltningen er på villstrå. Med brannen i Lærdal reises det forhåpentligvis en betimelig debatt om hva og hvorfor vi freder bygninger.

«Skadene er så omfattende at vi ikke vil pålegge eieren å bygge opp igjen en kopi. Vi synes verdiene som var grunnlaget for fredningen er borte», uttalte fylkeskonservator Eva Moberg til Dagbladets helgemagasin nylig. Saken gjelder det nedbrente Sønneva Eris hus, en fin empirebygning som tilhørte våre eldste fredninger fra 1923.

Siden huset ble reist en gang i 1840-årene har det rommet bakeri, telegrafstasjon og pensjonat. I generasjoner har det vært rammen om familiers liv og et tyngdepunkt i det lille lokalsamfunnet Lærdalsøyri. Når huset er borte, ønsker riksantikvar og fylkeskonservator å heve fredningen fordi det som er borte, ikke kan gjenkapes. Eller?

For hva er det som er fredningsverdig i antikvarenes øyne? Ofte

koker det ned til begrepet autentisitet, altså at bygningen har en høy grad av opprinnelighet inntakt. Dessuten er alder og representativitet viktig i vurderingen, samt anleggets historie og den sammenhengen det inngår i. Ut fra en slik vurdering når ikke Sønneva Eris hus opp. Men er dette det eneste som gjør et bygningskompleks viktig?

Hvor ville den europeiske bygningsarven ha vært i dag om den norske riksantikvaren fikk bestemme? Hvordan skal vi møte berlinernes entusiasme for den pågående gjenoppbygging av det gamle kongeslottet i sentrum av byen? Eller restaureringen av Alte Nationalgalerie, en utbrent ruin som nylig ble gjenåpnet til en hel verdens begeistring? Eller det nylig gjenoppførte byslottet ute i Potsdam, eller Warsawas gamleby, eller de belgiske middelalderbyene Ypres og Leuven som første verdenskrig forvandlet til grushauger?

Eller hva med våre hjemlige eksempler? Austrått-borgen på Ørlandet i Sør-Trøndelag brant ned en novembernatt i 1916 og sto først ferdig gjenoppbygget i 1961. Eller det karakteristiske trelastlageret i Schweigaards gate på Grønland i

Sjur Harby

Sjur Harby er arkeolog og skribent

SKJØNN

«Faglig skjønn er en skjør konstruksjon.»

Oslo fra 1912, som underlig nok ble flammens rov i 2003, men gjenoppbygget etter pålegg fra den daværende riksantikvar?

Eller Eidsvollsbygningen som i 2014 er mer moderne enn noen sinne, eller Heddal stavkirke som ble så grundig restaurert rundt 1850 at samtiden beskrev den som «et elendig Conditor-Tempel»?

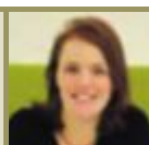
Faglig skjønn er en skjør konstruksjon, og kulturminnelovens bestemmelser håndheves av et forvaltningsapparat som til enhver tid er avhengig av tillit, autoritet og legitimitet. Sønneva Eris hus handler ikke bare om en ulykkelig brann i Lærdal, men om myndighetenes prinsipielle holdning i slike saker nasjonalt.

Etter brannen i Schweigaards gate sto vernemyndighetene på sitt og krevde gjenoppbygging. Når de samme myndighetene nå avstår fra pålegg om gjenoppføring i Lærdal, betyr det en ny holdning til liknende saker i fremtiden.

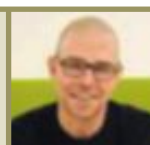
Til landets useriøse eiendomsspekulanter sendes det et utvetydig signal om at tiden igjen er inne til å kjøpe opp fredete eiendommer med god beliggenhet, la dem falle og til slutt brenne.

Sjefredaktør/daglig leder:
Mads Yngve Storvik
mads.storvik@nationen.no

Politisk redaktør:
Pernille Huseby
pernille.huseby@nationen.no

Nyhetsredaktør:
Rino Andersen
rino.andersen@nationen.no